

İlgili Kanun / Madde
5510 S.SGK/13

T.C
YARGITAY
21. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2014/2658
Karar No. 2014/8424
Tarihi: 21.04.2014

● İŞ KAZASI NEDENİYLE HÜKMEDİLECEK
MANEVİ TAZMİNATIN HUKUKİ NİTELİĞİ

ÖZETİ: Türk Borçlar Kanunu'nun 56. maddesi hükmüne göre hakimin özel halleri göz önünde tutarak manevi zarar adı ile sigortalı yakınlarına verilmesine karar vereceği bir para tutarı adalete uygun olmalıdır. Hükmedilecek bu para, zarara uğrayanda manevi huzuru doğurmayı gerçekleştirecek tazminata benzer bir fonksiyonu olan özgün bir nitelik taşır. Bir ceza olmadığı gibi, mamelek hukukuna ilişkin zararın karşılanması da amaç edinmemiştir. O halde, bu tazminatın sınırı onun amacına göre belirlenmelidir. Takdir edilecek miktar, mevcut halde elde edilmek istenilen tatmin duygusunun etkisine ulaşmak için gerekli olan kadar olmalıdır. 22.06.1966 günlü ve 7/7 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararının gerekçesinde takdir olunacak manevi tazminatın tutarını etkileyecek özel hal ve şartlar da açıkça gösterilmiştir. Bunlar her olaya göre değişebileceğinden hakim bu konuda takdir hakkını kullanırken ona etkili olan nedenleri de karar yerinde objektif ölçülere göre isabetli bir biçimde göstermelidir.

DAVA: Davacı, iş kazası sonucu maluliyetinden doğan maddi ve manevi tazminatın ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme ilamında belirtildiği şekilde, isteğin kısmen kabulüne karar vermiştir.

Hükmün, davalılar vekilleri tarafından temyiz edilmesi üzerine temyiz

isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hakimi Dursun Sabay tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan soma işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tesbit edildi.

1 -Dosyadaki yazılara, toplanan delillere, hükmün dayandığı gerektirici nedenlere göre temyiz eden davalı şirketler vekillerinin aşağıdaki bentlerin kapsamı dışındaki diğer temyiz itirazlarının reddine,

2-Dava, 02.09.2009 tarihinde meydana gelen iş kazası sonucu % 46 oranında sürekli iş göremezliğe uğrayan sigortalının maddi ve manevi zararlarının karşılanması istemine ilişkindir.

Mahkeme, 90,421,30 TL maddi, 60.000,00TL manevi tazminatın kaza tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen alınıp davacı tarafa verilmesine karar verilmiştir.

Dosya kapsamındaki kayıt ve belgelerden kusurun aidiyeti ve oranının uyumsuzluk konusu olmadığı anlaşılmıştır. Uyuşmazlık, dava konusu olay nedeniyle davacının maddi zararının belirlenmesinde esas alınacak ücrete ve manevi tazminatın takdir olunan miktarına ilişkindir.

İş kazası sonucu sürekli iş göremezlik nedeniyle sigortalının maddi tazminatının hesaplanmasında, gerçek ücretin esas alınması koşuldur. Öte yandan, gerçek ücretin ise; işçinin kıdemi ve yaptığı işin özelliği ve niteliğine göre işçiye ödenmesi gereken ücret olduğu, işyeri veya sigorta kayıtlarına geçmiş ücret olmadığı Yargıtay'ın yerleşmiş görüşlerindedir.

Bunun yanında Türk Borçlar Kanunu'nun 56. maddesi hükmüne göre hakimin özel halleri göz önünde tutarak manevi zarar adı ile sigortalı yakınlarına verilmesine karar vereceği bir para tutarı adalete uygun olmalıdır. Hükmedilecek bu para, zarara uğrayanda manevi huzuru doğurmayı gerçekleştirecek tazminata benzer bir fonksiyonu olan özgün bir nitelik taşır. Bir ceza olmadığı gibi, mamelek hukukuna ilişkin zararın karşılanmasını da amaç edinmemiştir. O halde, bu tazminatın sınırı onun amacına göre belirlenmelidir. Takdir edilecek miktar, mevcut halde elde edilmek istenilen tatmin duygusunun etkisine ulaşmak için gerekli olan kadar olmalıdır. 22.06.1966 günlü ve 7/7 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararının gerekçesinde takdir olunacak manevi tazminatın tutarını etkileyecek özel hal ve şartlar da açıkça gösterilmiştir. Bunlar her olaya göre değişebileceğinden hakim bu konuda takdir hakkını kullanırken ona etkili olan nedenleri de karar yerinde objektif ölçülere göre isabetli bir biçimde göstermelidir.

Hakimin bu takdir hakkını kullanırken, ülkenin ekonomik koşulları, tarafların sosyal ve ekonomik durumları, paranın satın alma gücü, tarafların kusur durumu, olayın ağırlığı, davacının sürekli iş göremezlik oranı, işçinin yaşı, olay tarihi gibi özellikleri göz önünde tutması, hükmedilecek tutarın manevi tatmin duygusu yanında caydırıcılık uyandıran oranda olması gerektiği de söz götürmez ve yine 22.06.1966 gün 1966/7-7 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararının gerekçesinde de açıklandığı üzere zarar görenin müterafık kusurunun varlığı halinde bu durumun manevi tazminatın takdirinde göz önünde bulundurulması gerekir.

Somut olayda ise; davacının vasıflı bir işçi olduğu tüm dosya kapsamından anlaşılmaktadır. Vasıflı bir işçinin asgari ücretle çalışmasının hayatın olağan akışına ve yaşam deneyimlerine uygun düşmeyeceği de açıktır. Bu nedenle Yerel Mahkemece, davacın asgari ücretin üzerinde bir ücret ile çalışacağına kabulü ile olay tarihinde davacının emsali işçilerin ücretinin araştırılmasına gidilmesi isabetlidir. Ancak davacının emsali işçinin, olay tarihindeki ücretine ilişkin Batman Esnaf ve Sanatkarlar Odası ile Batman Elektrikçiler ve Teknisyenler Derneği'nin bildirimleri esas alınarak ve olay tarihindeki asgari ücretin 4,11 katı ücretle çalıştığına kabulü hatalı olduğu gibi olay tarihi, tarafların kusur dereceleri ile sosyal ekonomik durumları gözetildiğinde davacı sigortalı lehine kararlaştırılan 60.000,00TL tutarlı manevi tazminat da fazladır.

Yapılacak iş, maddi tazminat davası bakımından davacı işçinin, elektrik ustası olduğu ve bu nitelikteki bir işçinin asgari ücret ile çalışmayacağı kabul edilerek, Çevre ve Şehircilik bakanlığı ile başkaca ilgili meslek kuruluşu var ise bilinen devrede sigortalının alabileceği ücretleri buralardan da sormak, yine benzer işyerlerinde çalışan ve emsal işi yapanların ücretlerini araştırmak ve böylelikle işçinin gerçek ücretini belirlemek, belirlenen bu gerçek ücretle işçinin tazminatını yeniden hesaplamak, manevi tazminat davası bakımından ise davacı sigortalı lehine daha uygun miktarda tazminata hükmetmek ve tüm delilleri bir arada değerlendirerek sonucuna göre karar vermektir.

Mahkemece yukarıda açıklanan maddi ve hukuksal olgular dikkate alınmadan yazılı şekilde hüküm kurması usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

O halde, davalı şirketler vekillerinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul olunmalı ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Hükmün yukarıda açıklanan nedenle BOZULMASINA, temyiz harcının istek halinde temyiz edenlere iadesine. 21.04.2014 gününde oybirliğiyle karar verildi.